

Wymagania edukacyjne z muzyki

KLASA V SZKOŁY PODSTAWOWEJ

1. Zakres i obszary wymagań

Zakres programowy klasy V: śpiew, gra, rytm, ruch, improwizacja i tworzenie; wartości nut i pauz, gama C-dur, znaki chromatyczne, dur i moll, przedtakt i rondo; instrumenty strunowe, głosy wokalne i orkiestra symfoniczna; muzyka programowa, opera i taniec; folklor regionalny, pieśni historyczne oraz twórczość Mozarta, Beethovena i Moniuszki.

Nr	Obszar	Zakres
I	Ekspresja muzyczna	śpiew, gra, rytm, ruch, improwizacja i tworzenie
II	Język muzyki i praktyka wykonawcza	notacja, elementy dzieła, instrumenty, głosy i aparat wykonawczy
III	Stuchanie, analiza i wartościowanie	rozpoznawanie, porównywanie, interpretacja i uzasadnianie opinii
IV	Kultura muzyczna i dziedzictwo	epoki, twórcy, formy sceniczne, style, gatunki i muzyka polska
V	Twórczość, technologia i uczestnictwo	projekty, źródła, rejestracja dźwięku, prawa autorskie i życie kulturalne

I. Ekspresja muzyczna

Ocena dopuszczająca (2)

Uczeń podejmuje podstawowe działania muzyczne z pomocą nauczyciela lub zespołu.

- uczestniczy w śpiewie zespołowym, grze, działaniach rytmicznych albo ruchowych odpowiednio do swoich możliwości;
- odtwarza prosty rytm, fragment melodii, gestodźwięki lub akompaniament według wzoru;
- wykonuje podstawowe zadanie, zachowując ustalone tempo i reagując na sygnał rozpoczęcia oraz zakończenia;
- przestrzega zasad higieny głosu, bezpieczeństwa i właściwego używania instrumentów;
- podejmuje próbę poprawy wykonania po otrzymaniu wskazówki.

Ocena dostateczna (3)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto wykonuje typowe zadania z częściową samodzielnością.

śpiewa lub gra w zespole poznany repertuar, zachowując w podstawowym stopniu rytm, melodię i tempo;
realizuje prostą partię z nut, zapisu rytmicznego lub instrukcji;
wykonuje podstawowy krok lub figurę poznanego tańca towarzyskiego albo regionalnego oraz prosty układ ruchowy;
tworzy krótki rytm, melodię, akompaniament, ilustrację dźwiękową lub rondo według podanych zasad;
wskazuje mocną stronę wykonania i element wymagający poprawy.

Ocena dobra (4)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto sprawnie i świadomie muzykuje.

wykonuje swoją partię w zespole z zachowaniem rytmu, tempa, dynamiki i właściwych wejść;
stosuje poznane oznaczenia wykonawcze i dba o czytelny przebieg utworu;
dobiera sposób wykonania do charakteru i stylu muzyki;
improvizuje lub tworzy spójną krótką wypowiedź muzyczną;
wykorzystuje informację zwrotną do widocznego doskonalenia wykonania.

Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto wykonuje zadania samodzielnie, starannie i ekspresyjnie.

realizuje partię wokálną, instrumentalną, rytmiczną lub ruchową pewnie i z kulturą wykonawczą;
świadomie stosuje poznane tempo, dynamikę, artykulację i właściwą ekspresję;
łączy kilka form aktywności w spójną interpretację;
tworzy dopracowaną wypowiedź muzyczną zgodną z ustalonymi kryteriami;
samodzielnie planuje ćwiczenie oraz trafnie ocenia rezultat.

Ocena celująca (6)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto twórczo rozwija działania programowe.

proponuje oryginalne i trafne rozwiązania wykonawcze, aranżacyjne lub kompozycyjne;
świadomie przekształca materiał muzyczny i uzasadnia wybór środków;
samodzielnie rozwiązuje nowe problemy wykonawcze;
łączy wiedzę, wyobraźnię i własne doświadczenie, wzmacniając jakość pracy zespołu.

II. Język muzyki i praktyka wykonawcza**Ocena dopuszczająca (2)**

Uczeń rozpoznaje najważniejsze elementy zapisu i podstawowe pojęcia potrzebne w działaniu.

rozpoznaje pięciolinię, klucz, nutę, pauzę, podstawowe wartości rytmiczne i metrum;
nazywa podstawowe elementy muzyki: rytm, melodię, tempo i dynamikę;
rozpoznaje podstawowe oznaczenia wykonawcze, wartości nut i pauz oraz znaki chromatyczne;
odróżnia instrumenty strunowe smyczkowe, szarpane i uderzane oraz solistę, duet, chór, orkiestrę i zespół;
korzysta z uproszczonego zapisu podczas prostego wykonania.

Ocena dostateczna (3)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto wykorzystuje podstawowy język muzyki.

odczytuje wartości nut i pauz, schematy rytmiczne oraz zapis melodii w poznanym zakresie;
wyjaśnia i stosuje przedtakt, krzyżyk, bemol, kasownik oraz podstawowe oznaczenia wykonawcze;
opisuje rolę melodii, rytmu, harmonii, tempa, dynamiki, barwy i artykulacji oraz odróżnia brzmienie dur i moll;

klasyfikuje instrumenty strunowe, rozpoznaje głosy wokalne i opisuje skład orkiestry symfonicznej;
rozpoznaje refren i kuplet oraz formę ronda.

Ocena dobra (4)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto funkcjonalnie stosuje terminologię i zapis.

realizuje zapis rytmiczno-melodyczny z właściwymi oznaczeniami;
wyjaśnia zależności między elementami dzieła a efektem brzmieniowym;
charakteryzuje instrumenty, techniki wokalne i rodzaje zespołów na podstawie brzmienia;
rozpoznaje pieśń, taniec, muzykę ilustracyjną i programową, rondo oraz podstawowe elementy opery;
posługuje się terminologią w opisie własnego wykonania i słuchanego utworu.

Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto swobodnie łączy wiedzę teoretyczną z praktyką.

samodzielnie analizuje zapis przed wykonaniem i planuje sposób realizacji;
trafnie rozpoznaje aparat wykonawczy, formę i środki muzyczne;
wyjaśnia funkcję zastosowanych oznaczeń, obsady i rozwiązań formalnych;
porównuje różne sposoby ukształtowania utworu i ich wpływ na odbiór;
koryguje wykonanie na podstawie zapisu, odstuchu i własnej analizy.

Ocena celująca (6)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto szczególnie sprawnie wykorzystuje język muzyki w nowych zadaniach.

samodzielnie dobiera sposób zapisu lub symbolikę do własnej wypowiedzi muzycznej;
wyjaśnia złożone zależności między formą, środkami i interpretacją;
przenosi poznane pojęcia na nowe przykłady i rozwiązuje nietypowe zadania;
formułuje precyzyjne i twórcze wnioski dotyczące konstrukcji muzyki.

III. Słuchanie, analiza i wartościowanie

Ocena dopuszczająca (2)

Uczeń uważnie słucha i rozpoznaje podstawowe cechy muzyki.

określa nastrój, charakter, tempo, dynamikę i ogólną funkcję utworu;
rozpoznaje wybrane instrumenty, głosy i typ zespołu wykonawczego;
odróżnia podstawowe rodzaje i gatunki poznane w klasie V;
przedstawia słuchaną muzykę słowem, ruchem, obrazem lub prostym schematem;
wyraża własną opinię i podaje proste uzasadnienie.

Ocena dostateczna (3)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto opisuje typowe cechy słuchanych dzieł.

rozpoznaje zmiany elementów muzyki i prostą budowę utworu;
wskazuje cechy muzyki ilustracyjnej, programowej, baletowej, ludowej i tanecznej;
łączy wybrane utwory z kompozytorem, funkcją, programem lub gatunkiem;
porównuje dwa przykłady według podanych kryteriów;
formułuje krótką wypowiedź z użyciem podstawowych pojęć muzycznych.

Ocena dobra (4)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto analizuje muzykę i uzasadnia rozpoznania.

wyjaśnia związki między środkami muzycznymi a nastrojem, charakterem i funkcją utworu;

rozpoznaje cechy stylistyczne i uzasadnia je konkretnymi spostrzeżeniami;
 porównuje wykonania, gatunki lub style według właściwych kryteriów;
 analizuje związek muzyki z tekstem, programem, obrazem, tańcem lub filmem;
 formułuje spójną i rzeczową ocenę utworu albo wydarzenia muzycznego.

Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto dokonuje samodzielnej i pogłębionej interpretacji.

łączy analizę brzmienia, formy, obsady, stylu, funkcji i kontekstu;
 rozpoznaje inspiracje przyrodą, literaturą, plastyką, tańcem, historią i folklorem;
 porównuje interpretacje i ocenia zastosowane środki wykonawcze;
 trafnie posługuje się terminologią w rozbudowanej wypowiedzi;
 uzasadnia sąd odwołaniem do konkretnych fragmentów i cech muzyki.

Ocena celująca (6)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto interpretuje szczególnie samodzielnie i wieloaspektowo.

formułuje oryginalne, lecz rzeczowo uzasadnione interpretacje;
 dostrzega nieoczywiste związki muzyki z innymi sztukami i zjawiskami społecznymi;
 samodzielnie dobiera kryteria analizy nowych przykładów;
 prowadzi merytoryczną dyskusję z poszanowaniem odmiennych upodobań.

IV. Kultura muzyczna i dziedzictwo

Ocena dopuszczająca (2)

Uczeń rozpoznaje najważniejsze zjawiska, formy i twórców omawianych w klasie V.

wymienia wybrane pieśni historyczne, tańce, tradycje i przykłady folkloru regionalnego;
 wymienia Wolfganga Amadeusza Mozarta, Ludwiga van Beethovena i Stanisława Moniuszkę oraz wybrane dzieła tych kompozytorów;
 rozpoznaje wybrane tańce towarzyskie i regionalne, muzykę programową, operę oraz rondo;
 zna podstawowe informacje o pieśniach historycznych, kolędach, folklorze regionalnym i tradycjach muzycznych;
 okazuje szacunek dla dziedzictwa oraz różnorodnych przejawów kultury muzycznej.

Ocena dostateczna (3)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto przedstawia podstawowe zależności historyczne i stylistyczne.

charakteryzuje podstawowe cechy muzyki programowej, opery, runda, tańców i folkloru regionalnego;
 łączy Mozarta, Beethovena i Moniuszkę z wybranymi dziełami, gatunkami i charakterystycznymi brzmieniami;
 wyjaśnia podstawowe różnice między muzyką programową i ilustracyjną, głosem solowym i zespołem oraz muzyką ludową i stylizowaną;
 omawia znaczenie wybranych pieśni, tańców, obrzędów i folkloru w ich kontekście kulturowym;
 przedstawia podstawowe informacje o życiu i twórczości Mozarta, Beethovena i Moniuszki.

Ocena dobra (4)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto wyjaśnia rozwój i wzajemne oddziaływanie zjawisk muzycznych.

omawia związki muzyki z historią, obyczajem, tańcem, folklorem, plastyką i literaturą;
 wyjaśnia budowę i sposób działania instrumentów strunowych oraz rolę głosów i instrumentów w orkiestrze i operze;
 porównuje rolę muzyki, tekstu, ruchu i obrazu w pieśni, tańcu, operze i muzyce programowej;

charakteryzuje brzmienie instrumentów strunowych, głosów wokalnych, orkiestry i wybranych form; wyjaśnia znaczenie pieśni historycznych, muzyki Moniuszki i folkloru regionalnego dla dziedzictwa kulturowego.

Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto tworzy samodzielne syntezy wiedzy o kulturze muzycznej.

porównuje poznane gatunki, formy, instrumenty i sposoby wykonania według samodzielnie dobranych kryteriów;

łączy poznane dzieła z twórcą, funkcją, miejscem i okolicznościami powstania;

wyjaśnia związki muzyki artystycznej, ludowej, użytkowej i scenicznej;

ocenia znaczenie wybranych twórców, dzieł, wykonawców i tradycji muzycznych;

wykorzystuje rzetelne źródła do przygotowania pogłębionej wypowiedzi o muzyce.

Ocena celująca (6)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto twórczo i krytycznie interpretuje dziedzictwo muzyczne.

samodzielnie formułuje pytania dotyczące poznanych twórców, dzieł, instrumentów i tradycji;

dostrzega związki między tradycją muzyczną, folklorem i współczesną kulturą;

ocenia znaczenie poznanych zjawisk muzycznych z kilku perspektyw;

tworzy oryginalne, dobrze udokumentowane prezentacje materiału programowego klasy V.

V. Twórczość, technologia i uczestnictwo

Ocena dopuszczająca (2)

Uczeń uczestniczy w prostym zadaniu twórczym lub projektowym i bezpiecznie korzysta z dostępnych narzędzi.

wykonuje przydzieloną część zadania według instrukcji;

wyszukuje podstawową informację we wskazanym źródle;

z pomocą rejestruje lub odtwarza dźwięk i zapisuje plik;

rozumie, że utwór, nagranie i wizerunek podlegają ochronie;

przestrzega zasad współpracy i odpowiedzialności za wspólny efekt.

Ocena dostateczna (3)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto samodzielnie wykonuje typowe zadanie.

planuje prostą część prezentacji, nagrania, ilustracji dźwiękowej, występu lub innego projektu;

korzysta z kilku wskazanych źródeł i podaje ich pochodzenie;

rejestruje dźwięk lub wykonanie i wykonuje prostą operację przy użyciu dostępnego narzędzia;

odróżnia legalne korzystanie z materiałów od piractwa i plagiatu;

dokonuje krótkiej samooceny wkładu oraz efektu pracy.

Ocena dobra (4)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto świadomie planuje i współtworzy projekt.

ustala etapy, terminy, zasoby oraz kryteria wykonania zadania;

selekcjonuje wiarygodne informacje i poprawnie wskazuje źródła;

łączy warstwę muzyczną, merytoryczną, techniczną i wizualną;

dobiera format zapisu i podstawowe funkcje edycji do celu;

ocenia rezultat według kryteriów i wprowadza potrzebne poprawki.

Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto prowadzi zadanie samodzielnie i odpowiedzialnie.

tworzy spójną koncepcję oraz dopracowany efekt projektu;

dobiera repertuar, środki artystyczne i narzędzia do odbiorcy;
 krytycznie ocenia jakość i wiarygodność materiałów;
 respektuje prawa autorskie, licencje, prywatność i ochronę wizerunku;
 rozwiązuje problemy organizacyjne i techniczne oraz rzetelnie ocenia proces pracy.

Ocena celująca (6)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto twórczo integruje wiedzę i umiejętności w nowym zadaniu.

formułuje wartościowy cel i proponuje oryginalną koncepcję;
 samodzielnie łączy muzykowanie, wiedzę o kulturze i technologii;
 modyfikuje plan na podstawie ograniczeń, informacji zwrotnej i potrzeb odbiorców;
 upowszechnia efekt w uzgodnionej, legalnej i bezpiecznej formie oraz wyciąga wnioski na przyszłość.

2. Wskazówki do ustalania oceny klasyfikacyjnej

Ocena klasyfikacyjna odpowiada najlepiej utrwalonemu poziomowi osiągnięć ucznia. Nauczyciel analizuje różnorodne dowody uczenia się z całego okresu, uwzględniając zrealizowany zakres, postęp, wkład pracy, samodzielność, poprawność, jakość wykonania, wiedzę, współpracę i stosowanie umiejętności w nowych sytuacjach.

Ocena	Poziom	Dominujący obraz osiągnięć
2 - dopuszczający	konieczny	podejmuje proste zadania i przy wsparciu osiąga podstawowe cele
3 - dostateczny	podstawowy	samodzielnie wykonuje większość typowych zadań
4 - dobry	sprawne stosowanie	świadomie stosuje wiedzę i umiejętności oraz uzasadnia wybory
5 - bardzo dobry	pogłębiony	samodzielnie analizuje, tworzy i doskonali wykonanie
6 - celujący	twórczy	oryginalnie i wieloaspektowo stosuje pełny zrealizowany zakres